

در یوگسلاوی

صبح روز دوشنبه ۲۲ جمادی الثانی ۸۸ هجری (۲۵ شهریور ۴۷) که هنوز هوا کاملاً روشن نشده بود، از صوفیاء پایتخت بلغارستان، بسوی یوگسلاوی حرکت کردیم. آنچه که در این وقت از روز صبح توجه میگرد، جنب و جوش رفت و آمد مردم، در هر گوشه‌ای بود... مردم، اعمال زینت و... بسوی کارخانه‌ها که سوت می‌کشیدند، رهسپار بودند و شاید عده‌ای تویسها و تراشوها هم برق می‌سوزانند. جمعیتی بود که بسوی کار و کارخانه عازم بودند و گروهی هم از دوجر جمع‌های زوار برفته‌های استفاده می‌کردند.

نکته قابل توجه دیگر آن بود که گروهی از زنان و مردان هم با لباسهای مخصوص و وظیفه مجوری را به سر داشته‌اند و مشغول تعمیر کردن خیابانهای و دروازه‌ها بودند...

البته شکی نیست که هدف آن گروه، تأمین و رفعت‌الطنین در آن وقت صبح، رهسپار کارخانه شده بودند، بلکه ضرورت اجتماعی و نیاز به تأمین معاش، زنان را نیز وادار ساخته بود که سعی قبل از روشن شدن هوا و طلوع آفتاب از رهسپار کارخانه شوند.

من در آنجا به یاد گرفته یکی از اسامی فعلی دانشگاه تهران اقدام که سالهای هفتاد و دو آمریکا به سر برده بود و وطن مساجدهای بهر کار روزنامه‌های میگوید:

شما خیال نکنید دو میلیون زن و دختر جوانی که هر روز صبح در دانشگاههای نیویورک با عجله و شتاب بسوی کار میروند، یاد دوی خود سپیده‌اند، بلکه آرزوی بکاپک آنان اینست که شوقی بر پا کنند و بجای کار در کارخانه‌ها و فروشگاهها، در خانه و کاشانه خود کار کنند و خانوادگی را تشکیل دهند. اما جامعه غربی، هرگز با آنان اجازه نمی‌دهد که به آرزوی خود برسند.

بی‌شک این غم به استاد آنها در مورد جنبه سرمایه‌داری غربی سدی نمیکند، بلکه در اردوگاه موسیالیم شرقی بی‌روصع همین عنوان است و انسان به‌شایه بی‌وجه و بهرهای درآمده است که برای حرکت دادن کارخانه‌ها باید مجبورند...

از صوفیاء بلژیک یوگسلاوی، فقط دو ساعت در راه بودیم. ساختمانهای مرزی

یوگسلاوی، همچون بلغارستان، نو، زیاده‌والی بود و هرگز قابل مقایسه با عمارت‌های مرزی ایران و ترکیه نمی‌توانستند باشند، چنانکه ساختمانهای دهات یوگسلاوی، مانند هکده‌های بلغارستان نبود و اصولاً در طول راه، از مرز تا بلگراد پایتخت یوگسلاوی، کمتر دهکده و قریه‌ای چشم می‌خورد و همه‌جا کشتزار و درخت و جنگل بود. ولی در طول راه، میلان و وینا، پیر و جوان، دوجر خمسوار عازم محل کار خود بودند.

جمهوری توده‌ای یوگسلاوی، مساحتی بالغ بر دوست و پنجاه و پنج هزار کیلومتر مربع و ۱۹ میلیون نفر جمعیت دارد که ۱۶ درصد این توده مسلمان هستند. این جمهوری که به صورت اتحادیه فدرال اداره میشود، از شش جمهوری خودمختار، سرسازان، اسلاوی، کرووات، بوسنه و هرسک، مونتنگر و مقدونیه تشکیل میگردد.

در بلگراد، پایتخت یوگسلاوی عمارات بلند و آپارتمانهای مرتفع کشیده و نوساز، دریا و چشم می‌خورد، و تأسیسات جدید دولتی، ساختمانهای حزی و سازمانهای اجتماعی در قسمت جدید شهر بلگراد، خیلی جالب توجه بود. و با اینکه بلگراد قدیم و جدید در دریا خانه بزرگ فانوپ از هند دیگر مجرا شده، ولی تراواها و مساطق نخله فراوان دیگر، مردم این دو قسمت را بهم متصل میسازد.

در بلگراد بر خلاف بلغارستان، عده‌ها از تمدن مادی اردو گام بر مایه‌داری، از آپارتمان‌های عایق مدون گرفته تا اتومبیل‌های شخصی آخرین سیستم و غیره، محدود و دیده میشود و در واقع کمونیسم منهای مسکو، در یوگسلاوی شکل خاص بخود گرفته و این کشور پس از آنکه از قید بربری مطلق شوری، رهائی پیدا نمود، زیر نظر مارشال تیتو که توسط استالین و مارشال خاچنن، لقب یافتند قرار گرفت. و کم‌کم جهاد نظر اقتصاد آزاد و جهاد نظر اوضاع اجتماعی سیاسی - گروگوییهای بسیاری نسبت به دیگر سرزمینهای سوسیالیستی پیدا نمود...

تیتو که در آغاز جوانی در بزرگ کارخانه مشغول کار بوده هنگام شروع جنگ جهانی اول به سر بارخانه رفت و در جنگ شدت زخمی شد. بطوریکه یکسال در بیمارستان بستری گردید. تیتو در سال ۱۹۲۰، پس از پایان جنگ جهانی اول به لایپزیک دو زمین شهر بزرگ یوگسلاوی رفت و به سوی حزب کمونیست یوگسلاوی درآمد و در سایه فعالیت‌های زیاد در سال ۱۹۴۶ م نسبت به حزب انتخاب شد و در طول سالهای جنگ دوم جهانی برای رهائی یوگسلاوی از سلطه ارتش نازی، رهبری جنگ‌های چریکی را بر عهده گرفت و در سال ۱۹۴۵ حکومت

(بقیه در صفحه ۴۵)

- بدقت تحت درمان پزشک قرار گرفت .
- ۲ - توفیق اعصاب با اراده قوی و خواب و استراحت و زندگی منظم امکان پذیر است .
- ۳ - معمولاً عتل سالم در بدن سالم است زیرا مغز و عضو بسیار مهم بدن است و ابرار عقل می باشد و مسلماً ناراحتیها و ناتوانیهای سایر نقاط بدن در مغز بی اثر می شوند ، برای داشتن عقل سالم ، باید مغز را بیداشتی را رعایت نمود .
- سؤال : آقای سید . د. طباطبائی از درامین این سؤال را کرده اند :
- ۱ - چرا در ماه رمضان که انسان بیشتر گرسنه می شود احتلام نیز پیشتر می شود .
- ۲ - برای رفع حوشهای صورت که در سنین بین ۲۴ الی ۲۵ در صورت ظاهر می شود چه باید کرد ؟
- پاسخ : ۱ - این مطلب صحیح نیست که به هنگام گرسنگی احتلام نیز زیاد می شود بلکه بر عکس ممکن است بعد از گرسنگی در اثر پر خوری این حالت پیش آید .
- ۲ - برای رفع حوشهای صورت باید بپزشک مراجعه شود و در ضمن از خوردن شیرینی زیاد پرهیز کرده و در نقاط پوست بدن دقت نمود .

(بقیه از صفحه ۳۱)

هوقت خلق بزرگسلاوی را تشکیل داد و در سال ۱۹۵۳ مقام نخست وزیری رسید و چند سال بعد رئیس جمهور و مادام العمر ؛ این کشورگ دید و هم اکنون با اینکه ۷۷ سال دارد ، اداره امور کشور را مشغول است ...

در دنیا با نهی بکراد ... ماشینهای شخصی اردو گاه سر راه داری و مینی ژوب پوشها و جوانان هیپی ماب ، همه جا بچشم بخوردند ، گویی که پاریس یا لندن است و فکر کردم که سوسیالیسم منهای مسکو حتی از نظر اخلاقی هم بدخوری تغییر ماعبت داده است ، ولی یاد آمد که در صوفیا نیز وضع بهمین عنوان بود و اصولاً تمدن صنعتی و ماشینی امر تابع مقررات معنوی و اخلاقی نبود بهر اسم و عنوانی که باشد محصول واحدی خواهد داشت ...

در قسمتی از کناره شهر از باقی مانده استحکاماتی دیدن کردیم که یادگار دوران فتح عثمانی بود ، این استحکامات نظامی ، که میدان المراف آن تبدیل به باغ علی شده است ، بر تمام جلگهها و اطراف شهر تسلط داشته و موجب شکست دشمنان خلافت عثمانی بوده است .

ترکهای دوره عثمانی ، در آرزو گاریکه پیشتر روح اسلامی داشتند ، علاوه بر بلغارستان و یوگسلاوی که جزو قلمرو حکومتی آنان شده بود ، تا فرین ، پایتخت اطیش هم پیش رفتند ، و اگر طول راه و خرابی جادههای چند صد سال پیش را در نظر بگیریم ، اهمیت کار و پیشرفت مسلمانان ترک ، بیشتر بر ما روشن خواهد شد .

(شماره پند : اسلام و مسلمانان در یوگسلاوی)